Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Arxiu Parroquial

Sant Martí de Centelles

Ubicació

Comarca:	Osona
Lloc/Adreça:	Bisbat de Vic

Coordenades:

Latitud:	41.76376
Longitud:	2.25083
UTM Est (X):	437726
UTM Nord (Y):	4623818

Classificació

Número de fitxa	08224 - 4
Àmbit:	Patrimoni documental
Tipologia	Fons documental
Estil / època:	Medieval Modern Contemporani
Segle	s. XIV-XX
Estat de conservació	Regular
Notes de conservació:	Es necessita organitzar l'arxiu
Protecció	Física
Accés	Fàcil
Ús actual:	Científic
Titularitat	Privada accessible
Titular:	Bisbat de Vic. Plaça de la Catedral, n. 1. 08500 Vic.
Autoria de la fitxa	Anna M. Gómez Bach
Data de registre de la fitxa:	dl., 26/11/2001 - 01:00

Descripció

L'Arxiu parroquial de Sant Martí de Centelles és comú amb el de Sant Miquel Sesperxes. Aquest conjunt està format per una dotzena de pergamins posteriors al s. XIV i tres lligalls de documentació diversa: el primer del segle XIV, el segon del segle XV i XVI i el tercer del segle XVII. El primer lligall conté

documentació notarial del Castell i els seus senyors. També es conserven els llibres parroquials dels naixements i les defuncions de Sant Martí i de Sant Miquel des de finals del XVI fins l'actualitat i diversos llibres administratius d'on destaca una consueta del segle XIX i el Llibre de Visites Pastorals complert des del s. XVII. Com a part de l'arxiu es conserva una recopilació de Mn. Martí Morera, rector de Sant Martí de Centelles (1935-1954) que va aplegar una sèrie de documentació dispersa de la parròquia i va elaborar una petita monografia del Castell de Sant Esteve o Sant Martí.

Observacions:

Bona part de la documentació pertanyent a l'Arxiu Parroquial va ser traslladada al llarg del segle XX al bisbat de Vic.

Història

L'església de Sant Martí apareix documentada des del 1031 quan el comte de Barcelona Ramon Berenguer III amb la seva muller Elisabet venen a Gombau de Besora un alou al lloc dit Riells i Fallio que termeneja a cerç in parrochia sancti Martini de Sancteias. Inicialment aquesta església estigué vinculada a la parròquia de Sant Martí del Congost o d'Aiguafreda de Dalt, documentada des del segle IX, i possiblement entrat el segle XI es va constituir en parròquia atribuint-li gran part de les terres de l'actual terme. Tot i això aquesta església estava mancada de les prerrogatives clàssiques de les antigues parròquies com són una dotació parroquial i una sagrera o espai protegit. Sembla que els patrons foren els senyors de la vila de Centelles i la seva vinculació amb el Castell de Sant Esteve serà una constat durant el període d'ocupació castral. Les referències documentals d'aquests primers moments no han estat recuperats, tot i que seran diverses les referències a aquesta església al llarg de l'època medieval i moderna. Amb la construcció d'un nou temple a la segona meitat del segle XVII es recupera part de l'activitat de la parròquia i la seva documentació, sobretot al llarg del segles XVIII i XIX. Actualment la seva activitat ha minvat compartint el mossèn amb la població veïna de Centelles.

Bibliografia

PLADEVALL, A. (1987). Centelles. Aproximació a la història d'un poble. Ajuntament de Centelles.